

“Els paguem perquè estudiïn”

En època de crisi i retallades, una frase com la del títol sembla del tot pertinent. Una immensa majoria trobarà que té sentit. Potser alguns sospitaran en sentir-la en boca del ministre Wert, però els semblarà inapel·lable, lògica, gairebé evident. Potser els caldrà pensar dues vegades per adonar-se de la càrrega ideològica que comporta, associada al discurs d'exigir un 6,5 als universitaris becats en lloc del 5 aplicable a la resta.

Les ideologies tenen dues cares: una d'explícita i una altra de més subtil i implícita. L'explícita es manifesta a través de les prioritats que mostra un govern i de com recapta. La implícita correspon a la seva cosmovisió, a l'ordre social que traspuen les seves afirmacions. Si la primera resulta més descarnada perquè es pot associar a la defensa d'uns interessos de grup, la segona és més subtil i s'associa a uns valors que hom pot creure representar pel bé de tothom, i no només del propi grup. Crec que el debat sobre les beques és un debat ideològic, sobretot en aquest segon sentit.

De fet, paguem a tots els universitaris que estudien en una universitat pública, amb beca o sense, ja que ningú cobreix amb la seva matrícula ni de bon tros la inversió que com a societat fem en ells. I a tots els hem d'exigir que facin un bon ús dels nostres recursos. Això és una obvietat. La qüestió és: ¿en quin marc mental (ideològic) pren tot el seu sentit l'afirmació del ministre Wert? Doncs en un marc en què es concep com a normal que qui pugui pagar vagi a la universitat. I la resta? Depèn de si s'ho mereixen. En el primer cas, el dret és absolut. Qui paga, mana, podríem dir.

En el segon és un dret condicionat, només per als que s'ho mereixen.

A aquesta visió de l'ordre social just s'hi pot oposar la que entén que ningú pot ser exclòs d'un servei o bé públic –és a dir, que la societat ha considerat que és per a tothom–, se'l pugui pagar o no. Les dues visions són tan oposades com la imatge d'un senyoret que ha decidit pagar els estudis del fill del seu encarregat perquè ha demostrat tenir aptituds (quina gràcia!) i la d'aquest mateix noi anant a estudi, tot i que els seus pares no l'hi poden pagar, perquè compleix uns requisits (iguals per a tothom). La diferència és clara. Tant, que podríem parlar de beques caritat en el primer cas i de beques igualtat en el segon.

Però aquestes dues cosmovisions socials poden passar desapercibudes per a molts, almenys a primer cop d'ull. És lògic. Amb el llenguatge es poden camuflar. Com succeeix quan es defensen les diferències apel·lant a

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

Les ideologies tenen dues cares, una d'explícita i una altra de més subtil i implícita

l'esforç; o quan es parla d'evitar duplicitats en lloc de dir recentralitzar; o quan no s'acomiada la gent sinó que s'augmenta la productivitat. Històricament el vestit de camuflatge l'oferia sobretot la religió. Avui l'ofereixen uns valors provinents majoritàriament del culte al mercat i a l'economia com a grans inspiradors de l'ordre social.

Tanmateix, la intuïció i la vocació de justícia que la majoria tenim ens poden donar el senyal d'alarma. Només fa falta desconstruir una mica el discurs. De fet, si ho apliquéssim a la sanitat es destacaria l'absurd d'uns plantejaments que suposessin que es fa un trasplantament a qui pot pagar-se'l i es finança públicament només el de qui sigui jove, esportista i tingui bons hàbits. Tot i que el bon funcionament de la sanitat pública ha aparcat el debat durant anys, cada vegada més podem observar també aquí la competència de dues concepcions socials. La

que veu la sanitat com un servei a oferir per als que no se'n poden pagar una de privada –per tant, substitutòria–, i la que la concep com un servei per a tots els ciutadans, fins i tot per als que fent ús de la seva llibertat opten per pagar-ne una de privada complementàriament. Les conseqüències d'ambdues han estat a bastament descrites i analitzades.

Les beques a l'estudi sempre han estat una matèria especialment sensible per reflectir plantejaments ideològics més o menys solapats. Durant molt anys no han existit les beques a l'excel·lència (encara molt minses), és a dir, ajudes per a qui demostrï un alt compromís i resultats que li permetin dedicar-se exclusivament a estudiar. Totes les beques depenien, sense excepció, del nivell de renda familiar. Si la teva família ho pot pagar, facis el que facis, perquè t'hem d'ajudar? La unitat de referència bàsica en aquesta societat és la família, no el jove ciutadà que es vol emancipar.

No s'ha de confondre un tipus d'ajut amb l'altre, tots dos són necessaris. I hem d'aconseguir, amb la seva combinació, que els migrats recursos siguin tan rendibles com sigui possible. Certament, com a docent m'esglaio de la manca de motivació i compromís d'alguns dels nostres estudiants. Cal exigir-los més (amb beca o sense), sobretot un cop iniciada la universitat i quan ja es disposa d'un marc avaluator comú, no condicionat pel sistema escolar de procedència. Fins i tot ens podem plantejar si tothom ha de tenir una carrera o si s'inverteix en altres tipus de formació. Potser la universitat de tots no és una universitat per a tothom, però evidentment no és una en què el mèrit es confon amb els diners.

MANOLO GARCÍA

CARTES I MISSATGES

Sobre Manuel de Pedrolo

El 26 de juny va fer 23 anys que Manuel de Pedrolo ens va deixar. L'autor de la Segarra és força conegut per l'obra *Mecanoscrit del segon origen*, que l'any 2014 farà 40 anys i que serà el film pòstum de Bigas Luna.

Escriptor insubornable, va patir la censura amb exemplar capteniment. No va defallir en l'intent d'enriquir la literatura catalana mitjançant un corpus literari ampli: novel·la negra, ciència-ficció, existencialista, eròtica... contes, teatre, poesia, assaig, traduccions... És en els articles d'opinió on ens va deixar un llegat ple de vigència, amb desitjos d'independència.

Ara Pedrolo és actualitat perquè des de la Fundació Pedrolo i la Zeba Produccions es vol recuperar la seva memòria a través d'una campanya de micromecenatge a Verkami. Ajudem a no oblidar-lo, a no perdre la memòria d'un gran escriptor i intel·lectual sovint bandejat pel seu ideari polític.

ANNA MORENO BEDMAR
BARCELONA

Sense aula d'acollida

Les retallades amenacen la nostra feina, ho sabem prou bé. Ens han comunicat que per al curs vinent l'INS La Serreta ja no tindrà l'aula d'acollida que va començar el 2004. Només està previst que continuïn tres alumnes –de la Xina, el Marroc i Almeria–, però és possible que n'arribin més –com sempre–, amb comptagotes, que omplen un got amb el millor vi novell, de la collita més exquisida.

Quedaran enrere per sempre tantes hores i esforços pel català, l'idioma que ara parlen molts nouvinguts de Rubí quan me'ls creuo pels carrers amb un somriure net d'esperança. La feina feta queda per sempre. L'objectiu serà el mateix, l'esperit i l'empenta no es veuran pas afectats per cap retallada, per cap xifra administrativa. El que compta, al capdavant, és la vocació, les ganes de fer una feina ben feta per la comunitat educativa, per l'educació pública i de qualitat. Això és el que vaig aprendre a casa i és el que he intentat compartir amb els meus companys i companyes del departament d'orientació, amb el suport de la

direcció del meu centre, que sempre m'ha donat ànim i a la qual agraeixo l'encoratjament rebut per la meua tasca. Vull fer un esment especial a la Montse Grau i, sobretot, al meu amic i company Víctor Albert, amb qui he compartit molts moments de voluntariat de conversa. A tu, Víctor, gràcies per la teua feina i implicació constant.

JOSEP GREGORI
TERRASSA

És complicat ser polític

Si n'és de complicat, això de ser polític... Se n'ha de tenir una veritable vocació perquè, per ser-ho, s'han de fer tots els papers de l'auca.

Que hi ha calçotada multitudinària? A menjar calçots s'ha dit, encara que l'estómac, a força d'àpats subvencionats, ja no estigui per a gaires salses.

A les danses regionals –posem per cas la de Castelltersol–, si és el cas, cal saltironar-hi amb alegria, encara que algun genoll ja grinyoli.

El màrqueting polític és una part important de l'activitat d'alguns, potser

més i tot que el seu interès pel bé dels ciutadans. Per això un cop a l'any els agradaria ser l'Ou com Balla, la Guita Gran a la Patum de Berga i l'inxaneta en les festes dels castellers.

Això sí, de polític no se'n veu ni un al Ball de Bastons, quan la força pública carrega amb pilotes de goma contra els que defensen els drets de tots nosaltres. Per arribar a ser un bon polític s'ha de saber escollir bé on cal exhibir-se. Però tranquils, ja solen tenir-ho en compte i els deuen orientar, convenientment, els seus assessors.

I parlant d'assessors, si ells són els que saben què cal fer o no cal fer en cada ocasió, potser valdria més votar-los directament a ells i ens estalviaríem personal, ara que reduir-lo arreu és cosa tan corrent...

ROSER BERMUDO
VIC

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

@diariARA facebook.com/diariARA @cartes@ara.cat Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

